

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра менеджменту в інформаційних технологіях

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Філософія та етика ведення бізнесу в ІТ**

Освітня програма «Менеджмент у сфері інформаційних технологій»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту в інформаційних технологіях
Протокол № 1 від «2» січня 2024 р.

Івано-Франківськ, 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура дисципліни	4
4. Теми практичних занять	6
5. Самостійна робота	6
6. Індивідуальне завдання	6
7. Методи навчання	6
8. Система оцінювання дисципліни	7
9. Ресурсне забезпечення	10
10. Інформація про підвищення кваліфікації викладача	11
11. Контактна інформація	11
12. Політика навчальної дисципліни	12

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія та етика ведення бізнесу в ІТ	
Освітня програма	Менеджмент у сфері інформаційних технологій	
Спеціалізація (за наявності)		
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Освітній рівень	бакалавр	
Статус дисципліни	обов'язкова	
Курс / семестр	1/1	
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>Денна форма навчання:</i> Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.	<i>Заочна форма навчання:</i> Лекції – 6 год. Практичні заняття – 4 год. Самостійна робота – 80 год.
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua	

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета дисципліни: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.</p> <p>Предмет дисципліни: теоретичні концепції та методологія філософії, особливості її історичного розвитку, найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, місце української філософської думки в контексті світової, найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури, найважливіші поняття філософії.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовний модуль 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі.</p> <p>Змістовний модуль 2. Українська філософія. Філософське розуміння світу та розвитку.</p>
Компетентності
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>

Програмні результати навчання

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі	Розкрити поняття «філософія» та «світогляд», основні відмінності між ними; виокремити спільне та відмінне у філософії та науки, філософії та мистецтва, філософії та релігії; окреслити найважливіші риси філософського знання; ознайомитися з функціями та системою філософського знання.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
2.	Тема 2. Історія зарубіжної філософії	З'ясувати світоглядні зміни при переході від античності до середньовіччя, особливості апологетики та патристики, схоластики та містики; ознайомити з характерними рисами філософії доби Відродження. З'ясувати особливості епохи та світогляду Нового часу, розглянути методологічні ідеї Ф.Бекона та Р.Декарта; ознайомити з представниками філософії Просвітництва; окреслити основні ідеї представників німецької класичної філософії. З'ясувати відмінності між класичною та некласичною філософією; розкрити зміст філософських ідей А.Шопенгауера та С.Кіркегора; ознайомитися з особливостями некласичної філософії 19 ст. та сучасної некласичної філософії; розглянути класифікацію напрямків філософії ХХ-ХХІ ст.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
3.	Тема 3. Історія розвитку	Ознайомитися з загальними особливостями української	<ul style="list-style-type: none"> • Тести

	Української філософії	філософії та джерелами філософії періоду Київської Русі; розкрити сутність філософії Григорія Сковороди; ознайомитися з українською філософією XIX-XX століть.	<ul style="list-style-type: none"> • Питання
4.	Тема 4. Філософське розуміння поняття «буття»	Ознайомити з провідними онтологічними проблемами; розкрити сутність фундаментальності категорії буття; розглянути історичні інтерпретації буття; розкрити рівні, форми та прояви буття.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
5.	Тема 5. Етика бізнесу як наука та дисципліна	Що таке етика ділового спілкування. У чому відмінність формального і неформального стилів спілкування. Назвіть зв'язок між етикою і мораллю. Назвіть загальні етичні принципи в трьох моделях ділового спілкування. Дайте визначення подвійної моралі . Що включає в себе поняття "діловий етикет".	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
6.	Тема 6. Мовна культура ділової розмови	Визначення правильна мова, ділова бесіда, мова, 3 типи мовлення. Мовні трафарети, для чого вони потрібні, основні вимоги до ділової розмови, помилки в мові ділової людини, основні якості професійно поставленого голосу . Визначення риторика, суть ораторського мистецтва, лексичні засоби виразності Що належить до композиційних прийомів мови.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
7.	Тема 7. Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу	Розглянути проблему людини у філософії; провести відмінність між поняттями «людина», «індивід», «особа», «особистість», «індивідуальність»; розкрити поняття «культура» та «цивілізація»; окреслити особливості філософського осмислення суспільства та проблем філософського осмислення історичного процесу	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання
8.	Тема 8. Етика Дистанційного спілкування	Особливості електронної переписки. Правила електронної переписки. Особливості поведіння в соціальних мережах.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Питання

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі	2
2.	Тема 2. Історія зарубіжної філософії	2
3.	Тема 3. Історія розвитку української філософії	2
4.	Тема 4. Філософське розуміння поняття «буття»	2
5.	Тема 5. Етика бізнесу як наука та дисципліна	2
6.	Тема 6. Мовна культура ділової розмови	2
7.	Тема 7. Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу	2
	Разом	14

5. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Філософія та етика ведення бізнесу в ІТ» складається з різних її видів:

1. Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
2. Самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання;
3. Підготовка індивідуального проекту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі	7
2.	Тема 2. Історія зарубіжної філософії	7
3.	Тема 3. Історія розвитку української філософії	8
4.	Тема 4. Філософське розуміння поняття «буття»	8
5.	Тема 5. Етика бізнесу як наука та дисципліна	7
6.	Тема 6. Мовна культура ділової розмови	8
7.	Тема 7. Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу	7
8.	Тема 8. Етика дистанційного спілкування	8
	Разом	60

6. Індивідуальне завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Вивчення дисципліни «Філософія та етика ведення бізнесу в ІТ» передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проекту. Зміст індивідуального завдання: висвітлено на сайті дистанційного навчання.

7. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Філософія та етика ведення бізнесу в ІТ» використовуються наступні методи навчання.

(опрацювання завдання)									
Самостійна робота (тестування з теми)	1	2	2	2	1	2	2	2	15
Самостійна робота (індивідуальний проєкт)									10
Залік									50
Максимальна к-ть балів									100

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити і різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійною роботою.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Тестування.
2. Підготовка індивідуального проєкту.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 15 балів.

Підготовка індивідуального проєкту.

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту. Оцінювання індивідуального проєкту здійснюється за 100 бальною шкалою. Максимальна кількість балів за індивідуальний проєкт складає 10 балів. Сума балів за індивідуальний проєкт розраховується за наступною формулою:

$$y = \frac{x \times 10}{100},$$

де x – кількість балів, яку отримав здобувач вищої освіти (за 100-бальною шкалою),

Метою підготовки індивідуального проєкту є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуального проєкту:

«90-100 балів» – індивідуальний проєкт виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив повне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«70-89 балів» – індивідуальний проєкт містить деякі незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив достатнє володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«50-69 балів» – індивідуальний проєкт містить незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно, проте сам проєкт не містить всебічного аналізу, а поставлені питання вирішені не повністю. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив загальне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«Менше 50 балів» – індивідуальний проєкт не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності.

Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі заліку. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Оцінювання за залік відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. Оцінка за залік формується із суми відповідей здобувачів освіти (максимум 50 балів):

- 1) 1 теоретичне запитання (15 балів);
- 2) знання дефініції (5 балів);
- 3) розв'язування тестових завдань (15 балів: 5 тестів по 3 бали кожен) та вирішення практичного завдання (15 балів).

В умовах дистанційного навчання ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom і екзамен складається через виконання тільки письмової компоненти (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pnu.edu.ua) (максимум 50 балів).

Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один

раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Шкала оцінювання для екзамену

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Ресурсне забезпечення

Рекомендовані літературні джерела:

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <https://d-learn.pnu.edu.ua/>
2. Офіційний сайт найбільшої ІТ-спільноти України. URL : <https://dou.ua/>
3. Голянич М., Москаленко Ю. Соціальна філософія: хрестоматія: навч. посібник .-Ів.-Франківськ: Лілея-НВ, 2019. 352 с.
4. Філософія: навч. посібник .-3-тє вид., випр.-К.:Кондор-Видавництво, 2018. 230 с.
5. Радченко С.Г. Етика бізнесу : навч. посіб. / С.Г. Радченко. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 396 с.
6. Лихолат С.М. Етика бізнесу: навч. посіб. – К.: Знання, 2013. – 367 с.
7. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
8. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. / Марія Поцюрко. – Львів : Сполом, 2014. – 276 с.
9. Синиця А. Аналітична філософія : монографія / Андрій Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 303 с.
10. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. / Андрій Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 179 с.
11. Опейда Л. М. Цивілізаційні перспективи людства: світоглядно-філософський аналіз / Л. М. Опейда, А. Р. Опейда // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – № 13 (397). – С.17–22.
12. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії. Друге видання (доповнене): навчальний посібник / Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 192 с.
13. Салій А.В., Ющенко Ю.П., Кустарьова Л.П. Словник філософських та релігійних термінів. - Полтава, ВДНЗУ «УМСА», 2014. – 56 с.
14. Ющенко Ю.П. Основи філософських знань. Навчальний посібник. – Полтава: Дивосвіт, 2015, - 252 с.

10. Інформація про підвищення кваліфікації викладача

Викладач	Різновид підвищення кваліфікації
Рохман Богдан Михайлович	<p>Стажування в ДВНЗ «Івано – Франківський національний медичний університет» 22 січня - 22 лютого 2018 року.</p> <p>Міжнародне стажування (комплексне підвищення кваліфікації) , доцента, кафедри філософії, соціології та релігієзнавства Рохмана Богдана Михайловича на тему: «Cross-cultural Communication as Factor of Integrity and Tolerance in Various Ethnolinguistic, Religious , and Gender Groups» обсягом 180 годин (6 кредитів ECTS), (Краків, Польща) (24 квітня - 30 травня 2021 року) (SZFL-000039). (наказ № 565 від 20.09.2021 р.).</p>

11. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра менеджменту в інформаційних технологіях м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,</p> <p> каб. 111 (вхід з вул. Чорновола)</p> <p> https://kmit.pnu.edu.ua/</p> <p> kmit@pnu.edu.ua</p>
Викладач	 <p>Рохман Богдан Михайлович кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства факультету психології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>
Контактна інформація викладачів	<p>bogdan.rokhman@pnu.edu.ua</p> <p>Робочі години: Пн-Пт – 8:30 – 17:00</p>

12. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Положення про запобігання академічному плагіату. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. ст. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nm.v.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. ст. 4-5).</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nm.v.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nm.v.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nm.v.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач _____ Богдан РОХМАН